

INHOUDELIJK VERSLAG

Toelichting DG AGRI - Visie voor landbouw en voedsel

Kader	1
Praktisch	1
Sprekers	1
Toelichting over de visie voor landbouw en voedsel	1
Achtergrond.....	1
Visie voor landbouw en voedsel in het kort.....	1
Q&A-sessie met de deelnemers	3
Vragen rond het proces.....	3
Vragen rond inhoud: socio-economisch.....	7
Vragen rond inhoud: milieu, klimaat, biodiversiteit en natuur.....	10
Deelgenomen organisaties	11

Contact:

- paula.verschaeve@vleva.eu
- www.vleva.eu
- pdgraef@serv.be
- kcarels@serv.be
- <https://www.salv.be/salv>

Toelichting DG AGRI - Visie voor landbouw en voedsel

Infosessie door SALV & VLEVA

26 maart 2025

Kader

- Diepgaande toelichting over de recent gepubliceerde [visie voor landbouw en voedsel](#)
- Van bijzonder belang gezien belangrijk gevolgen voor Vlaanderen
- De visie voor landbouw en voedsel als prioritair dossier voor heel wat VLEVA- en SALV-leden

Praktisch

- Datum: woensdag 26 maart 2025, van 10.00 uur tot 12.00 uur
- Thematische infosessie met Q&A-sessie
- Aantal inschrijvingen: 101
- Aantal deelnemers: 64

Sprekers

- Koen Carels, SALV-secretaris
- Koen Dillen, DG AGRI.E.4, Europese Commissie
- Paula Verschaeve, VLEVA-liaisonofficer

Toelichting over de visie voor landbouw en voedsel

Achtergrond

- [Strategische Landbouwdialoog](#)
- [Rapport-Letta](#), [rapport-Draghi](#), [rapport-Niinistö](#)

Visie voor landbouw en voedsel in het kort

Officieel document: [visie voor landbouw en voedsel COM\(2025\) 75 final](#)

Communicatie bevat:

- Inhoud van de visie = routekaart voor acties van deze Commissie
- Nieuwe werkmethode = bottom-up en dialoog, een proces van blijven samenwerken

Visie = Hoe kunnen we een aantrekkelijke, competitieve, duurzame en eerlijke landbouw- en voedingssector opbouwen voor de huidige en toekomstige generatie?

Visie en doelstellingen voor 2040:

1. Een aantrekkelijke en voorspelbare agrovoedingssector
2. Een concurrerende en veerkrachtige agrovoedingssector
3. Een toekomstbestendige agrovoedingssector die samenwerkt met de natuur
4. Een agrovoedingssector die voedsel waardeert, eerlijke arbeids- en levensomstandigheden bevordert

Elke pijler vertaalt zich in **concrete** maatregelen en initiatieven.

Een gunstig klimaat: onderzoek, innovatie, kennis en vaardigheden centraal stellen

→ Volledige inhoud van de visie vind je [in de presentatie van de EC](#).

Q&A-sessie met de deelnemers

Vragen rond het proces

Vraag 1: Het proces van administratieve vereenvoudiging wordt ingezet, maar tegelijkertijd zien we dat een aantal andere processen - zoals de ontbossingswet - nog lopende zijn. Hoe wordt dat meegenomen? - Boerenbond

Simplificatie niet zien als een verandering van de objectieven. Wel als: hoe kunnen we dat nu zonder al te veel moeilijkheden implementeren? Alle ideeën uit de Green Deal/Farm to Fork Strategie zijn er nog. De vraag is nu: hoe gaan we dat implementeren/realiseren op een efficiëntere manier? Hoe kunnen we dat vereenvoudigen? Bovendien is samenwerking tussen de EU-lidstaten van belang.

Vraag 2: Elke EU-commissaris wordt verwacht de conclusies van de Strategische Landbouwdialoog en de doelstellingen van de Green Deal mee te nemen in zijn/haar werking. Hoe ziet u in de praktijk een bijsturing in het beleid om dit haalbaar te realiseren? Ik hoor niet echt een grote wijziging in hoe de Green Deal zal worden uitgerold. - Algemeen Boerensyndicaat

De objectieven uit de Green Deal en de Farm to Fork strategie blijven. Maar er wordt niet meer gerefereerd aan bepaalde targets/instrumenten. Het gaat over de manier waarop we die objectieven willen halen. Hoe gaan we dat doen? De huidige Commissie heeft meer aandacht voor de balans tussen regelgeving voor iedereen. We willen boeren/industrie meekrijgen in het verhaal door stimulansen mee te geven (o.a. voor innovatie op het terrein). Want op dit moment zijn er te veel bindende elementen (zie boerenprotesten).

Deze legislatuur gaan we geen concreet EU-beleid zien dat zegt hoe je bepaalde doelstellingen moet bereiken. Voor de realisatie/implementatie zorg je zelf.

Het simplificatiepakket binnen het gemeenschappelijk landbouwbeleid wordt verwacht in het tweede kwartaal van 2025. Tegen het einde van het jaar komt er ook nog een nieuw simplificatiepakket voor alle beleidsdomeinen die een invloed hebben op de landbouw- en

voedingssector. Niet om de objectieven te veranderen, wel om te kijken naar hoe we iets eenvoudiger kunnen maken.

Vraag 3: Hoe gebeurt planning? - Boerenbond

De planning moeten we nog verder uitwerken. Het idee is dat de Commissie terug strategischer te werk gaat via doelstellingen. Maar er zal nog altijd een soort van rapportering nodig zijn. Rapportering is nodig als een soort van controle en belangrijk voor de algemene publieke opinie. Maar we moeten een balans zien te vinden tussen bewijs, afchecken van het beleid en minder rapporteringsverplichting.

Vraag 4: Er wordt gezegd dat het beleid de specificiteit van de lidstaat moet aanpakken. Hoe wordt dit uitgevoerd? Betekent dat meer flexibiliteit in de huidige wetgeving? Of meer ruimte voor interpretatie voor nieuwe wetgeving? En hoe zal Vlaanderen hier voordeel uit kunnen halen? - VILT

Het gemeenschappelijk landbouwbeleid voorziet in strategische plannen die lidstaatspecifiek zijn. Ook Vlaanderen moet de strategische plannen benutten. Daar zullen een aantal mogelijkheden in gecreëerd worden.

Het huidige GLB is bijgestuurd en specifiek geworden. We willen daar nu nog verder in gaan. Er komen geen uitzonderingen/veranderingen in regelgeving, maar we willen de mogelijkheid aanbieden om een aantal beleidsinstrumenten te kiezen die maatwerk kunnen leveren. En dat op basis van de lidstaat. Een lidstaat moet zich dan de vraag stellen: "Wat soort landbouw heb ik binnen mijn lidstaat en welke prioriteiten zijn er?" Dan kan er gekozen worden uit bepaalde instrumenten die worden aangeboden.

Keuzes hangen samen met het budget. De vraag bij keuze moet zijn: Wat kunnen we doen via private middelen, wat via publieke middelen en wat via subsidies?

Vraag 5: Het Just Transition Fund komt voor in het rapport van de Strategische Landbouwdialoog, maar niet in de visie voor landbouw en voedsel. Hoe zijn zaken zoals deze verloren gegaan? - Landbouwleven

Het rapport van de Strategische Landbouwdialoog was geen officieel document van de Europese Commissie. De tekst van het rapport dient in zijn geheel gelezen te worden en geldt als een soort compromis tussen heel wat zaken. De Commissie heeft de volledige tekst bekeken en zich de vraag gesteld: "Wat willen we concreet uitvoeren, welke maatregelen kunnen breed gedragen worden?" Een aantal initiatieven uit het rapport van de Strategische Landbouwdialoog komen niet terug in de toekomstvisie. Tegelijk bevat de visie ook een aantal nieuwe initiatieven van de Commissie.

Bijkomende vraag: Hoe is de tekst onthaald bij EBAF (European Board on Agriculture and Food)? - SALV

De strategische landbouwdialoog was een goed forum om zaken te bespreken en input te geven. In navolging van dat forum werd het EBAF opgezet. In januari 2025 - net voor de publicatie van de toekomstvisie - vond een eerste meeting plaats en werden de eerste ideeën uit de toekomstvisie afgetoetst.

Ondertussen zijn er al meerdere meetings met EBAF geweest om te zien hoe de visie geïmplementeerd kan worden. EBAF heeft dus een belangrijke rol.

Vraag 6: De visie is sterk gericht op landbouw. Is het nog van deze tijd dat we ons sterk gaan focussen op landbouw als we weten dat we afhankelijk zijn van andere continenten en afnemers/toeleveranciers? Hoe komt het dat de rol van andere spelers (o.a. afnemers, KMO's, ...) onderbelicht wordt? - Landbouwonderzoeker

Dit is een terechte opmerking. De grootste aandacht gaat naar de landbouw. Er zijn hier verschillende redenen voor: 1) het EU-beleid dat we nu hebben, is toegespitst op landbouw. Het GLB is nog altijd de basis. Enigszins logisch dat er een grote aandacht is naar dat deel van het beleid. 2) Andere actoren uit de agrovoedingsketen worden ook betrokken bij nieuwe initiatieven over vereenvoudiging, concurrentievermogen enzovoort. Rond voedsel is de visietekst duidelijk. Er

wordt erkend dat consumptie en voedingspatronen belangrijk zijn. Maar op EU-niveau hebben we hier niet veel wetgevend kader voor. De EU kan weinig doen en neemt vooral een coördinatie- en dialoogfunctie op. Voor beleidsdomeinen die volledig op het niveau van de lidstaat zitten, kan de Commissie dus weinig doen. Merk op: in een aantal initiatieven - zoals de Eiwitstrategie - wordt de volledige keten benoemd.

De focus ligt op landbouw, maar dat is te verklaren door waar de Commissie effectief iets kan doen.

Vraag 7: Krijgt de stem van de landbouwer meer gewicht in het debat? - Algemeen Boerensyndicaat

Het is heel moeilijk om met de individuele landbouwers te spreken. De EU-commissaris doet zijn best en probeert bezoeken (boots on the ground) te doen. Maar wil je een dialoog op Europees niveau, dan heb je een forum nodig. We zullen altijd moeten vertrouwen op en samenwerken met groepen die de landbouwers vertegenwoordigen. Ook lidstaten zullen moeten werken met groepen die de landbouwers vertegenwoordigen. Dat is het proces. We kunnen niet anders.

De stem van de landbouwer is duidelijk gehoord. Voorlopig goede bedoelingen, maar het wetgevend kader ontbreekt nog. Toch zijn initiatieven over simplificatie, positie van de landbouwer in de keten, enzovoort alvast directe antwoorden op de publieke consultatie die kort na de boerenprotesten werd gelanceerd. Bovendien werd ook een actieve enquête op het niveau van de landbouwer uitgestuurd.

Maar er zal altijd administratie zijn. We hebben bepaalde doelen met het beleid, en er zal altijd wel iets van rapportering zijn. We moeten op zoek gaan naar een balans.

Over het algemeen heeft de organisatie van het middenveld wel neuzen in dezelfde richting gekregen.

Vragen rond inhoud: socio-economisch

Vraag 8: Vanuit de SALV is er een werking rond [socio-economisch beleid rond landbouw](#) opgezet die focust op drie pijlers: markt- en prijstransparantie, samenwerking tussen landbouwers en in de keten en bevordering van eerlijk handelsgedrag via de UTP-richtlijn. In de voorbije jaren zijn die pijlers afzonderlijk uitgebouwd en verder versterkt, maar volgens de SALV valt er winst te boeken door de versterking van de wisselwerking tussen die drie pijlers (zo ook gebracht tijdens de [Open Food Conference](#) n.a.v. het Belgisch EU-Voorzitterschap). Op basis van markttransparante gegevens kunnen billijke afspraken gemaakt worden in brancheorganisaties (BO's) die dan doorvertaald worden naar individuele contractrelaties tussen afnemers en leveranciers. Wanneer op dat niveau bepaalde afspraken uit de BO's geschonden worden, zou de UTP-richtlijn de stok achter de deur moeten bieden. Hoe zal de Commissie inzetten op de wisselwerking tussen die drie pijlers? Hoe zal verder ingezet worden op grensoverschrijdende oneerlijke handelspraktijken, gelet op de verschillen in implementatie van de UTP-richtlijn in de lidstaten? - SALV

Waarom is er minder aandacht voor die zaken? Niet omdat het minder belangrijk is, maar omdat we de laatste jaren al heel veel hebben gedaan over transparantie en UTP. Een aantal zaken staan in de visie, denk maar aan crossborder UTP, review van de UTP, verdere uitwerking van de positie van de boer in de keten, link tussen prijstransparantie en contracten enzovoort. Er zijn heel veel processen aan de gang. Bovendien is de link tussen de drie pijlers interessant. Maar competitiewetgeving bijvoorbeeld zal altijd heel gevoelig zijn.

In de visie worden ook nog andere relevante werkgebieden benoemd zoals "geen enkele landbouwer moet systematisch tegen zijn wil onder de kostprijs verkopen".

Op Europees niveau bestaat er al heel wat, maar er hangt veel af van wat de lidstaat opneemt en wat niet.

Vraag 9: Kan het ambitieus plan van de EIB (European Investment Bank) geconcretiseerd worden? Zijn er voorbeelden van projecten? Via welke weg of via welke soort van hefboommechanisme kan dit tot de boeren komen? - Boerenbond

Er is nog heel veel uit te werken. Maar het document dat duidelijkheid brengt, is annex vijf van het rapport van de Strategische Landbouwdialoog. Die annex is voor hen een officieel werkplan dat impact kan genereren. Het gaat over drie grote groepen:

1. *Expertise en advies geven*
2. *Gebruik maken van blending - meerdere bronnen zoals combinatie privaat kapitaal en publieke subsidies voor bepaalde doelen/domeinen*
3. *Garantie staan voor bepaalde groepen die moeilijk krediet vastkrijgen (o.a. jonge boeren) - export credits, verzekeringssystemen, ...*

Vraag 10: In de meeste vrijhandelsakkoorden is er opgenomen dat voor import in Europa de producten moeten voldoen aan de WHO-normen. In die vrijhandelsakkoorden zijn er ook arbitragemogelijkheden voorzien voor derde landen als Europa extra maatregelen oplegt. Zullen vrijhandelsakkoorden heronderhandeld worden? - Algemeen Boerensyndicaat

We moeten het probleem duidelijk stellen. Tot op vandaag moeten alle geïmporteerde producten op gebied van gezondheid aan exact dezelfde standaarden voldoen als wat we hier produceren. Dat is al altijd zo geweest. Het verschil zit in het productieproces (= hoe worden zaken geproduceerd). Er zijn situaties waarbij tijdens het productieproces pesticiden, die in Europa niet worden goedgekeurd, worden gebruikt. Als we die producten importeren, hebben we een soort van limiet (= MRL - het mag niet hoger zijn dan deze maximale residu limiet). Producenten slagen er dan in om bepaalde producten te importeren naar Europa, zonder die MRL te overschrijden.

De visie wil nu meer gaan kijken naar het productieproces om ervoor te zorgen dat die MRL naar nul wordt teruggebracht. Momenteel bestaat dat al voor 2 neonicotinoïden. Op basis van de impact assessment zal de Commissie bepalen of dat ook kan gelden voor andere pesticiden.

We hebben een aantal FTA's waar we naar bepaalde eisen/requirements kijken (o.a. animal

welfare standards in eieren in het Mercosur handelsakkoord). Maar requirements moeten we altijd bekijken binnen de onderhandelingsstrategie zelf.

Gaan we de FTA's heronderhandelen? Niet meteen, tenzij er modernisatie op de planning staat.

Willen we slagen met het pesticidenverhaal op wereldwijd niveau, dan moeten we ervoor zorgen dat het voor iedereen geldt.

Vraag 11: Wat betreft de bescherming van werknemers: gaat dat ook over mensen die zonder papieren werken bij landbouwers? Hoe linkt u dat aan een eerlijk loon voor de landbouwer? Hoe kijkt u naar het EU-migratiebeleid? - onbekend

Er bestaat EU-regelgeving voor illegale werkkrachten die geïmplementeerd moet worden. Dat valt niet onder het GLB.

We hebben het wel over het loon van mensen die werken in de landbouw (= fair treatment voor boeren én werknemers). De eerste stap werd al gezet in het vorige GLB met de link naar social conditionality. Dat wil zeggen dat je in orde moet zijn met de arbeidswetgeving als je GLB-subsidies wil kunnen krijgen. Er zal verder gekeken worden naar die bestaande tool. Conditionaliteit is er al, maar het moet nog beter worden.

In Europa hebben we tijdelijke werkvergunningen, maar we moeten zien dat het fair en legaal is voor die mensen.

Vragen rond inhoud: milieu, klimaat, biodiversiteit en natuur

Vraag 12: Wat betekent het benchmarking systeem? En hoe zal dat concreet uitgewerkt worden?

- SALV

We moeten dat systeem nog concreet uitwerken. Het is een vrijwillig systeem, maar de Commissie wil een soort standaardisatie creëren zodat het eenvoudig is voor de gebruiker. Wat daarin komt en wat we willen meten, is nog niet beslist. Het idee is om te leren van wat er al is. Er heeft al een overlegmoment plaatsgevonden met EU-lidstaten, om te leren van elkaar en verwachtingen af te toetsen. Als dat benchmarking systeem uitgerold is, dan kan het gebruikt worden om informatie aan te leveren aan afnemers, maar - bij voldoende data - kan het ook input geven aan beleid. Zo is het landbouwboekhoudkundig netwerk (FADN) omgevormd naar een duurzaamheidsdatanetwerk (FSDN). Er staat geen datum bij het initiatief van het vrijwillig benchmarking systeem, omdat we het samen willen opbouwen. Hier moeten alweer de afweging gemaakt worden "wat is echt nodig en wat is bureaucratie".

Vraag 13: Enerzijds zijn klimaat- en milieuproblematiek urgente problemen, anderzijds vragen boeren vereenvoudiging. We praten over simplificatie en een shift van verplichtingen naar meer vrijwilligheid. Tegelijkertijd zal controle en administratie nodig zijn. Vrees dat meer inzet op vrijwilligheid - gepaard met controle en administratie - zal leiden tot weinig animo. - Voedsel

Anders

Herbalanceren van regelgeving wordt herbekeken. Dat is heel duidelijk.

Subsidies leiden vanzelfsprekend tot administratie. De Commissie zal ook uitzonderingen voorzien, bv. in geval van biocertificering, small farmers schemes. Ook het Only Once-principe (nl. 1 keer data doorgeven voor meerdere rapporteringsdoeleinden) krijgt verder navolging.

Deelgenomen organisaties

- Agentschap Natuur en Bos
- Vlaamse Landmaatschappij
- Boerenbond
- Vlaams Belang
- Agentschap Landbouw en Zeevisserij
- Voedsel Anders
- FOD Economie
- FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
- FRDO
- BNP Paribas Fortis
- Fractie N-VA Vlaams Parlement
- ECDPM
- Landbouwleven
- Provincie Oost-Vlaanderen
- Het Europees Parlement
- Rikolto
- KU Leuven Plant Institute
- Provincie Antwerpen
- Corteva Agriscience
- Provincie Vlaams-Brabant
- Vereniging Vlaamse Provincies
- Bayer
- Solidagro
- Algemeen Boerensyndicaat
- Provincie Noord-Brabant
- Universiteit Gent
- Agrobeheersgroep Schelde en Durme polders
- Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken (DKBUZA)
- The King Baudouin Foundation
- BV-OECO
- AGHRANT
- VILT
- B2BE Facilitator

- SALV
- VLEVA